

Ralf en Harrie Vaessen:

'Gemeentes in het zuiden, weet wat er gebeurt als je aandacht voor eikenprocessierups terugschreeft'

Anders dan wat veel mensen denken, is de eikenprocessierups een vlinder die van oorsprong in Nederland voorkwam, maar die ergens in de negentiende eeuw is verdwenen of in ieder geval grotendeel uitgestorven. Vanaf 1990 is de soort weer in opmars in Nederland. Eerst in Limburg en Brabant en sinds 2013 in het hele land. Logisch dus dat in Limburg en Brabant de meeste kennis zit op het gebied van beheer. Boomzorg praat met Harrie en Ralf Vaessen, die onder andere het concept Eikenprocessierupstotaalzorg hebben ontwikkeld.

Auteur: Hein van Iersel

Beheer en bestrijding van de rups zijn de afgelopen vijftig jaar uitgegroeid tot een echte industrie. Dat heeft alles te maken met de enorme overlast, met name in de beginjaren. De rups ontwikkelde zich aanvankelijk erg snel en gemeentes en aannemers hadden geen ervaring met een deugdelijke bestrijding. Het gevolg liet zich raden: veel klachten van burgers. Inmiddels hebben de meeste gemeentes in het zuiden van het land hun zaakjes goed op orde en heeft de markt zich zodanig ontwikkeld dat het probleem tot een acceptabel niveau kan worden teruggebracht. Volgens Ralf en Harrie Vaessen is dat het gevolg van een aantal ontwikkelingen. Allereerst zijn er technieken ontwikkeld om overlast te bestrijden, zowel curatief als preventief.

Daarnaast hebben de opdrachtgevers hun beheer goed geregeld. Op de vraag van de interviewer of het allemaal wat minder en dus goedkoper kan nu we het probleem van de rups onder de knie hebben, antwoordt Ralf Vaessen: 'Ik denk het niet. Klanten herinneren zich nog precies de enorme overlast van de beginjaren. En ze weten wat er nodig is om dit onder controle te houden.'

Incentive

Het totaalzorgconcept dat Vaessen met een viertal andere aannemers op de markt zet, gaat uit van één prijs voor de totale bestrijding. Ralf Vaessen: 'Puur financieel is curatief bestrijden voor ons het meest interessant. Dat kost enorm veel manuren, omdat je pas in actie komt als er

een klacht is. Preventief bestrijden werkt veel sneller, is daarmee goedkoper en levert voor de burger slechts een fractie van de overlast op.' Ralf Vaessen: 'Ook al halen wij wellicht meer omzet met curatief bestrijden, ik zou daar niet meer naar terug willen. Het is ook voor onze mensen onaantrekkelijk werk, dat niet zonder risico's is. Ook al hebben wij natuurlijk alle certificaten en apparatuur om zo veilig mogelijk te werken.'

Het aspect waar Vaessen eigenlijk op doelt, is dat er voor aannemers in deze sector geen belang of incentive is om preventief te werken. De constructie die is gekozen door de vier bedrijven in de Eikenprocessierupstotaalzorg – Herman Vaessen bv voor het zuiden, J. de Ridder bv in

natuurlijk voorkomende bacterie *Bacillus thuringiensis*. Deze bacterie wordt op het blad van de eik gespoten en wordt via vraat opgenomen door de rups. Toepassing van Xentari is daarom pas mogelijk nadat het blad voor minimaal 50% is ontloken. Een ander middel dat gebruikt wordt is bestrijding met nematoden. Ook dit is een biologisch werkend middel. Hierbij worden zeer specifieke nematoden of aaltjes gebruikt die dodelijk zijn voor de rups. Dit middel kan al gebruikt worden in de periode dat de rups uit zijn cocon is gekomen en er nog geen of nauwelijks blad aan de bomen zit, maar de temperatuur wel al hoog genoeg is. Harrie Vaessen gelooft niet zo in deze aanpak. In zijn visie is deze methode duurder en minder effectief. En ook bij de veronderstelde selectiviteit zet hij vraagtekens. Harrie Vaessen: 'Bij de introductie van de bestrijding met nematoden werd gezegd dat er met dit middel minder andere vlindersoorten worden getroffen, omdat je vroeger in het seizoen bestrijdt. Ik heb het idee dat het tegenovergestelde het geval is; dat nematoden alle insecten aanpakken en Xentari alleen rupsen van de Lepidoptera-familie. Op het moment van behandelen treft dit hooguit een klein aantal rupsen, terwijl nematoden alle week- en zachthuidigen treffen die op dat moment in de boom zitten.' Dat Vaessen niet echt overtuigd is van het nut van de bestrijding met nematoden, wil overigens niet zeggen dat deze aanpak niet kan worden toegepast. Harrie Vaessen: 'Als een klant dat wil, doen we dat gewoon. We hebben er de machines en kennis voor in huis.'

Ralf Vaessen geeft nog een laatste argument waarom Xentari beter zou werken dan nematoden: 'Stel je voor dat we alleen met nematoden gaan werken. Dat zou betekenen dat we in een veel kortere periode al die honderden kilometers weg moeten behandelen. Alleen dat al zal praktisch niet lukken. We kunnen daar niet de machines en mensen voor vrijmaken. Daarnaast kan het ook nog eens alleen 's nachts gebeuren, omdat de aaltjes erg gevoelig zijn voor uv-licht. Ook dat maakt de behandeling duurder. Xentari kun je over een veel langere periode succesvol inzetten, om precies te zijn tussen de eerste en de derde vervelling, zolang er maar voldoende bladbezetting aan de boom zit.'

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4545

het midden van het land, A.J. van der Werf bv in het noorden en Berkelgroen bv in het oosten – werkt precies andersom. Je koopt als opdrachtgever één totaalpakket van monitoring, preventief bestrijden en curatief bijsturen, waarbij het risico voor een niet deugdelijke preventieve bestrijding volledig bij de aannemer ligt. Hoe beter de aannemer het preventieve traject onder de knie heeft, hoe minder frequent hij ingeschakeld zal worden voor het wegzuigen en opruimen van nesten die overlast veroorzaken.

Xentari

De groep bedrijven gebruikt daarbij eigenlijk voornamelijk Xentari. Dit is een biologisch middel dat bestaat uit een bepaalde stam van de

Herman Vaessen bv is een groenverzorgingsbedrijf in het Limburgse Maasbree, dat dit jaar vijftig jaar bestaat en is opgericht door de vader van Ralf en Harrie Vaessen: Herman Vaessen. Het bedrijf werkt, met uitzondering van de eikenprocessierupsbestrijding, strikt regionaal in een cirkel van vijftig kilometer rondom Maasbree, en heeft voor een groenverzorger een ongekeerd breed scala van activiteiten. Naast de gebruikelijke zaken heeft het een tuincentrum onder de naam Groenrijk Maasbree. Ralf Vaessen: 'Vijf jaar geleden werd gezegd dat breed opererende bedrijven als het onze doorgaans niet de sterke bedrijven zijn. Ik heb het idee dat mensen daar onder invloed van de crisis op terugkomen. Wij zijn in ieder geval heel gelukkig met deze combinatie van activiteiten. Het tuincentrum – dat strikt onafhankelijk van het aannemersbedrijf wordt gerund – zorgt bijvoorbeeld voor aanwas van werk voor particulieren. Buiten het tuincentrum bestaat ongeveer dertig procent van het werk uit boomverzorging, veertig procent betreft aanleg en de resterende dertig procent is onderhoud. Vijfentwintig procent van het werk is voor particulieren, de rest voor overheden, instellingen en bedrijven. Boomverzorging is belangrijk voor Vaessen. Ralf Vaessen bestrijdt daarom ook de stelling dat gespecialiseerde boomverzorgers een beter product zouden kunnen leveren. Als voorbeeld laat hij mij zijn snoeitrein zien. Deze bestaat bij de meeste boomverzorgers uit minimaal vier voertuigen, maar Vaessen heeft ze gecombineerd in een hoogwerker, gevolgd door een voertuig waarin zowel een snipperaar, een hoogkipper, opslag voor snippers van 115 kuub en alle voorzieningen om het verkeer te reguleren verzameld zijn. Vaessen heeft deze combinatie samen met machinefabriek Veenhuis ontwikkeld en heeft inmiddels twee combinaties in bedrijf. Vaessen: 'Dit werkt gewoon veel sneller, kan met minder mensen en is vooral ook veiliger. De invoer van snipperhout is niet aan de achterkant, maar aan de zijkant. Onze mensen staan dus in de berm en veel veiliger voor achteropkomend verkeer dat de waarschuwingen misschien niet goed gezien heeft.' Ralf Vaessen geeft het voorbeeld van deze zelf ontwikkelde snippertruck, om aan te geven dat dit soort innovaties nooit van een kleiner boomverzorgingsbedrijf zal komen. Vaessen: 'Een ander voorbeeld is de inzet van hoogwerkers. Wij hebben daar zelf in geïnvesteerd; als wij voor een uur een hoogwerker nodig hebben, factureren wij zelf ook een uur. Een boomverzorgers die een hoogwerker moet inhuren, berekent doorgaans minimaal een halve of hele dag.'